

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendelet szerint

1. Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **MERPAN 48 SC**

A hatóanyag ISO neve: kaptán

A hatóanyag kémiai neve: 1,2,3,6-tetrahidro-N-(triklórmethyltio)ftálimid

A hatóanyag összegképlete: $C_9H_8Cl_3NO_2S$

1.2. A keverék megfelelő azonosított felhasználása: fungicid/gombaölő hatású növényvédő szer

1.3. A gyártó, forgalmazó/a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Gyártó: Makhteshim Chemical Works Ltd.

Cím: P.O. Box. 60, Beer Sheva 84100, Izrael

Vészhelyzeti telefon: 972 3-6106666 36789 (Makhteshim)

Fax: 972 8 629 6848

Forgalmazó: Makhteshim Agan Hungary Zrt.

Cím: 1037 Budapest, Montevideo utca 6.

Telefon: (36) 1 439 2000

Fax: (36) 1 439 2009

A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: mahun@mahun.hu

1.4. Sürgősségi telefonszám: Magyarországi Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ):
Sürgősségi telefon: 06 (1) 476-6464
Éjjel-nappal hívható szám: 06 (80) 20 11 99

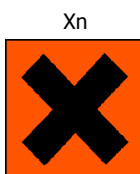
2. A veszély meghatározása

2.1. A keverék osztályozása:

A gyártó és a vonatkozó uniós szabályozás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a termék veszélyes keverék.

2.2. Címkézési elemek:

EK-veszélyjelek: Xn Ártalmas, N Környezeti veszély

Ártalmas

Környezeti
veszély

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

R 36 Szemizgató hatású

R 40 A rákkeltő hatás korlátozott mértékben bizonyított

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 50 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre

A keverék biztonságos használatára utaló S-mondatok:

S 2 Gyermekek kezébe nem kerülhet

S 13 Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó

S 20/21 A használat közben enni, inni és dohányozni nem szabad

S 23 A keletkező gázt/füstöt/gózt/permetet belélegezni nem szabad

S 24/25 Kerülni kell a bőrrel való érintkezést és a szembejutást

S 26 Ha szembe jut, bő vízzel azonnal ki kell mosni és orvoshoz kell fordulni

S 35 Az anyagot és edényzetét megfelelő módon ártalmatlanítani kell

S 36/37/39 Megfelelő védőruházatot, védőkesztyűt és szem/arcvédőt kell viselni

S 61 Kerülni kell az anyag környezetbe jutását.

Speciális adatokat kell kérni/Biztonsági adatlap

3. Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Veszélyes komponens	Koncentráció	Veszélyjel, besorolás, R-mondat ¹ Veszélyességi osztály, kategória, H-mondat ²
Kaptán CAS-szám: 133-06-2 EK-szám: 205-087-0 Index-szám: 613-044-00-6	480 g/l	DSD: T, Xi, N, R 23-40-41-43-50 – Carc. Cat. 3 CLP: Carc. 2, Acute Tox. 3, Eye Dam. 1, Skin Sens. 1, Aquatic Acute 1 H351, H331, H318, H317, H400 (M = 10)
Kondenzált naftalin- szulfonátok	4%	DSD: Xi, R36/38 gyártói besorolás* CLP: Skin Irrit. 2, Eye Irrit. 2, H315, H319

* Nem osztályozott anyag lásd: a 67/548/EGK irányelv I. számú melléklete, ill. a 1272/2008/EK VI. melléklete, besorolása/osztályozása gyártói

Kémiai jelleg: a termék keverék; a fentiekben megadott veszélyes komponenseket tartalmazza.

Más veszélyes összetevő jelenlétét a gyártó nem jelzi, az egyéb összetevők nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyjel, R- és H-mondat, illetve a veszélyességi osztályok, a kategóriák a tiszta összetevőkre vonatkoznak, a termék veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg.

Az R- és a H-mondatok teljes szövegét lásd a 16. szakaszban.

4. Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése:

Általános tudnivalók: A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot, lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani.

Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.

Belégzés esetén: A sérültet friss levegőre kell vinni, nyugalomban és melegen kell tartani. Légzési nehézségek esetén oxigént kell adni. Ha nem lélegzik, akkor mesterséges lélegeztetés szükséges. Azonnal forduljunk orvoshoz!

Lenyelés esetén: Ne hánytassunk! Ha sérült tudatánál a szájüreget alaposan öblítse ki vízzel. Öntudatlan sérültnek szájon át ne adjuk semmit. Forduljunk orvoshoz.

Bőrre jutás esetén: A szennyezett, átitatódott ruházat levétele után az érintett bőrfelületet azonnal szappan és vízzel le kell mosni, majd meleg vízzel leöblíteni. Kérje ki orvos tanácsát!

Szembejutás esetén: Azonnal, legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjszélek széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Panaszok állandósulása esetén forduljunk szakorvoshoz.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: ismételt expozíció esetén dermatitis alakulhat ki, szemvörösödés, könnyezés lép fel. Szenzibilizálhat.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvosnak: nincs specifikus antidotum. A tünetek alapján kezeljen, és alkalmazzon támogató/kiegészítő terápiát. Lenyelés esetén alkalmazzon gyomormosást és adjon orvosi szenet.

¹ A DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításainak megfelelően (Dangerous Substance Directive)

² A CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításainak megfelelően

5. Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: kis tűz esetén: oltóhab, oltópor, szén-dioxid
nagy tűz esetén: vízköd, vízpermet, oltóhab

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: a hőbomlás során mérgező bomlástermékek képződhetnek: nitrogén-oxidok, szén-monoxid, szén-dioxid, kén-oxidok, sósav és tiofoszgén.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: védett helyről oltjuk a tüzet, a veszélyzónában teljes egyéni védőfelszerelés és a környezet levegőjétől független légzőkészülék használandó. A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el. A szennyezett tűzoltóvizet külön gyűjtjük össze.

6. Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások: Egyéni védőfelszerelés szükséges lásd a 8. szakaszt. Kerüljük el a termékkel történő expozíciót.

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések:

Szállítsuk az anyagot és a göngyöleget – a nemzeti előírásoknak megfelelően – a veszélyes anyagok gyűjtőhelyére. Ha a termék érintkezett a felszíni vizekkel, értesítsük az illetékes hatóságot. Az elszennyeződött talajréteget el kell távolítani. A kiömlött anyagot a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos!

6.3 A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei, anyagai:

Kis mennyiségű termék kiömlésekor a kiömlött terméket inert folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, föld, stb.) kell befedni, felitatni és megfelelő tartályba helyezni a környezet elszennyeződésének elkerülése céljából. Nagy mennyiségű termék kiömlése esetén a kifolyt anyagból folyadék formájában a lehető legtöbbet gyűjtünk össze. Árkoljuk körül, adszorbeáló, vagy nem áteresztő anyaggal, mint például homok vagy agyag, amit később megsemmisítésre kell küldeni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 8. és 13. szakaszokat.

7. Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések: körültekintően végzett munkával kerüljük el a termékkel történő gőzeinek/permetének belégzését, szembejutását, bőrre kerülését. Munka közben enni, inni, dohányozni nem szabad, lásd a 8. szakaszt.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt: a terméket elzárva, jól lezárva, eredeti csomagolásban hűvös, jól szellőző, napfénytől védett helyen élelmiszerektől, italtól, takarmánytól, házi- és haszonállatoktól elkülönítve kell tárolni!

Gyerekek kezébe nem kerülhet!

Csomagolás: többrétegű, nagysűrűségű polietilén, extrudált, fújt tárolóedény

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások): gombaölő hatású növényvédő szer.

A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

8.1. Foglalkozási expozíciós határérték: (a munkahelyi levegőben megengedett határérték):
Kaptán: 5 mg/m³, A3 (1996);

8.2. Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Megfelelő szellőzés, védőfelszerelések biztosítása.
- Szemmosópohár/palack, vészzuhany elhelyezése a tárolás és az alkalmazás/kezelés helyén.

8.3. Higiéniai intézkedések:

- Munka közben étkezni, inni és dohányozni tilos!
- A munka befejezése után alapos kézmosás szükséges.
- Az elszennyeződött ruházatot az újbóli használat előtt ki kell mosni.

8.4. Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** kijuttatás, permetezése során megfelelően védő légzőkészülék szükséges.
- **Bőrvédelem:** védőruha és kémiai anyagoknak ellenálló védőlábbeli szükséges.
- **Kézvédelem:** védőkesztyű szükséges.
- **Szem/arcvédelem:** jól záródó védőszemüveg vagy védőálarc használata szükséges.

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Megjelenés:	folyadék
Szín:	szürkésfehér
Szag:	gyenge, a termékre jellemző

9.2. Egyéb információk

Sűrűség (25°C-on):	1,235 – 1.270 g/cm ³
Móltömeg (kaptán):	300,61 g/mol
Olvadáspont (kaptán):	173 – 175 C
Forráspont (kaptán):	bomlás közben
Gőznyomás (kaptán 50°C-on):	2,01 x 10 ⁻⁴ Pa
Oldhatóság vízben:	a kaptán vízben nem oldódik
logP _{oktanol/víz} (kaptán):	2,57
Gyúlékonyság:	nem jellemző
Robbanási tulajdonságok:	nem jellemző

10. Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: normál körülmények között stabil. Égéskor nitrogén-oxidok, szén-monoxid, szén-dioxid, kén-oxidok, hidrogén-klorid és tiofoszgen keletkeznek.

10.2. Kémiai stabilitás: előírászerű kezelés és tárolás esetén stabil. Ne érintkezzen erős bázisokkal, lúgos anyagokkal (mész, bordói lé); ezek hatására a termék gombaölő hatása csökken.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége: veszélyes polimerizáció nem következik be.

10.4. Kerülendő körülmények: közvetlen (nap)fény, nyílt láng, hőforrás.

11. Toxikológiai információk

11.1. A termékre vonatkozó adatok:

Akut toxicitás: orális:	LD ₅₀ (patkány): > 6000 mg/ttkg
	dermális: LD ₅₀ (patkány): > 2000 mg/ttkg
	inhalációs: LC ₅₀ (patkány): >4,5 mg/liter/4 óra

Bőrirritáció: gyengén irritál (nyúl).

Szemirritáció: közepesen irritál (nyúl).

Szenzibilizáció: erősen szenzibilizál (tengerimalac, maximizációs teszt).

A hatóanyagra vonatkozó adatok:

Rákkeltő hatás: Egereken végzett két éves etetési kísérletben, magas dózisszinteken daganatképződés következett be a patkóbélben. A NOEL értéke: 400 ppm.

Patkányokkal végzett krónikus vizsgálatokban azonban nem észleltek rákkeltő hatást.

A tumorképződés mechanizmusának vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a duodenális tumor küszöbértékkel rendelkezik, de ez a tumortípus nem alkalmas a gyakorlatban előforduló kaptánexpozíciók hatására kialakuló humán rákkeltő hatás kockázatának becslésére.

Mutagenitás: a kaptán in vivo tesztekben nem mutagén.

Reprodukciós toxicitás: a kaptán állatkísérletekben nem teratogén.

12. Ökotoxikológiai információk

12.1 Toxicitás; a kaptánra vonatkozó adatok: laboratóriumi vizsgálatokban a kaptán nagyon mérgező a vízi szervezetekre (hal, alga). A kaptán hidrolizál, hidrolitikus instabilitása következtében a gyakorlatban, a tényleges használat során alacsonyabb toxicitás várható.

Egyéb adatok: LD₅₀ (madár): >2000 mg/ttkg, Méhtoxicitás: alacsony

12.2. Stabilitás és lebonthatóság: a kaptán könnyen biodegradálódik, nem oldódik a talajvizekben. Nem bioakkumulálódik a vízi szervezetekben.

Tilos a készítményt, azok fel nem használt maradványait, azzal szennyezett csomagolóanyagot folyókba, állóvizekbe, vízfolyásokba, tározókba juttatni.

13. Ártalmatlanítási útmutató

A termék maradványainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján történt.

Hulladékkulcs (EWC-kód): 02 01 08

veszélyes anyagokat tartalmazó mezőgazdasági vegyi hulladékok

A készítményt közcsatornába, élővizekbe, talajba engedni tilos.

A készítmény ártalmatlanítása a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények (ADR/RID, IMDG, ICAO/IATA) szerint veszélyes áru.

UN-szám: 3082

Az áru megnevezése: környezetre veszélyes folyékony anyag, m.n.n. (kaptán)

Csomagolási csoport: III

Osztály: 9

Veszélyjelző szám: 90

Tengerszennyező: IGEN

15. Szabályozási információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

Vonatkozó magyar joganyagok

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 38/2008. (X.3.) EüM rendelet, az 52/2007. (XI.30.) EüM, a 26/2007. (VI.7.) EüM, a 33/2004. (IV.26.) EszCsM, a 30/2003. (V.21.) EüM rendeletek a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról; az 58/2007. (XII.22.) EüM-SZMM együttes rendelete a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM-SZCSM együttes rendelet módosításáról.

Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

Vonatkozó közösségi joganyagok

REACH-rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EK);

DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításai;

DPD: 1999/45/EK irányelvek módosításai;

98/24/EK, 2000/39/EK irányelv: A munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről;

CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosítása;

2003/82/EK irányelv a növényvédő szerek különleges kockázataira és biztonságos használatra vonatkozóan.

16. Egyéb információk

A biztonsági adatlap a gyártó biztonsági adatlapja alapján készült, a termék szállított állapotára vonatkozik. Az adatlap csak a biztonságos használat, a megsemmisítés, a tárolás, a szállítás, stb. szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük.

A felhasználó felelőssége, hogy ellenőrizze, hogy a termék egy adott célra történő felhasználására vonatkozó információk megfelelőségét és teljességét. A felhasználók maguk felelősek azon kockázatokért, amik a készítmény használatából következnek. Az adatlap nem képezi semmilyen jogi kötelezettség vagy felelősségvállalás alapját a bármilyen körülmények között történő használatból vagy a helytelen használatból adódó következményekért. A gyártó/forgalmazó nem vállal felelősséget olyan személyi sérülésekért, vagy anyagi károkért, amelyeket a termék okoz a vevőknek, felhasználóknak, vagy harmadik személynek, mivel a termék használatára nincs befolyással.

A biztonsági adatlap csak a MERPAN 48 SC termékre és annak kezelésére, tárolására, stb. vonatkozik. Ha a terméket más készítmény komponenseként használják, akkor jelen adatlap információi alkalmatlannak bizonyulhatnak.

A biztonsági adatlap 3. szakaszában szereplő R- és H-mondatok:

R 23 Belélegezve mérgező (toxikus)

R 36/38 Szem- és bőrizgató hatású

R 40 A rákkeltő hatás korlátozott mértékben bizonyított

R 41 Súlyos szemkárosodást okozhat

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 50 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre

H315 Bőrirritáló hatású.

H317 Allergiás bőrreakciót válthat ki.

H318 Súlyos szemkárosodást okoz.

H319 Súlyos szemirritációt okoz.

H331 Belélegezve mérgező.

H351 Feltehetően rákot okoz.

H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra.

Veszélyességi osztályok rövidítései: (a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek): Carc.: rákkeltő hatás, Acute Tox.: akut toxicitás, Eye Dam.: súlyos szemkárosodás, Skin Sens.: bőrszenzibilizáló, Aquatic Acute: veszélyt jelent a vízi környezetre (rövid távú), Skin Irrit.: bőrirritáció, Eye Irrit.: szemirritáció

Adatlaptörténet: jelen biztonsági adatlap a gyártó által kiadott angol nyelvű (3.0 verzió; kelt, 2009. augusztus 13.) biztonsági adatlapban foglaltak alapján készült.

Készült: 2011. szeptember 27.